

„Csoportos” dilemmák cégfelvásárláskor

– Áfa és Tao csoportos adóalany

értékesítésének kérdései -

Számos szakmai anyag született már arról, hogy **miért is előnyös az arra jogosult cégcsoportoknak Áfa, és/vagy Tao csoportot alakítani**. Kétségtelenül számos előnyt tudnak kiaknázni a cégek a csoportos adóalanyisággal, említhetnénk például a csoportszintű adótervezés lehetőségét, vagy akár az egymás között alkalmazott ügyletek esetében a transzferár dokumentációk készítése alóli felmentést.¹

Kevés szó esik viszont arról a – tapasztalataink szerint egyáltalán nem ritka – esetről, amikor egy felvásárlás során **a cégcsoport társaságait nem teljes egészében**, hanem csak részben, akár csak egy tagját veszik meg a vevők. Ilyen esetekben egy átlagos **cégfelvásárláshoz** képest több szempontból is összetett helyzetben találják magukat a felek.

Annak bemutatásához, hogy **milyen problémákkal szembesülhet egy ilyen helyzetben az eladó és a vevő**, érdemes áttekinteni az Áfa csoport és Tao csoport felvásárlás során releváns jogszabályi rendelkezéseit.

¹ Bizonyos esetekben a tao csoport tagjai is kötelezettek transzferár dokumentáció készítésére, pl. ha alanyai a Robin Hood adónak

Áfa csoport

Az Áfa tv. rendelkezései alapján a csoportos adóalanyiség az állami adóhatósági engedély visszavonásával szűnik meg. Az engedélyt az állami adóhatóság visszavonja, ha a csoportos adóalanyiségben résztvevő bármely tagra az Áfa tv-ben meghatározott feltételek nem teljesülnek. Az egyik ilyen feltétel, hogy a **feleknek kapcsolt vállalkozásoknak kell lenniük**, ami egy külső fél általi felvásárlás esetében értelemszerűen nem fog teljesülni, így **már a felvásárlás előtt érdemes kiléptetni az érintett tagot az adócsoportból**.

A kilépéssel azonban még nem szűnnek meg **visszamenőlegesen a kötelezettségek**, hiszen például Áfa tv. 9. § a(6) bekezdése alapján a csoportos adóalanyiségben résztvevő bármely tag - mind a csoportos adóalanyiség időszakában, mind azt követően - **egyetemlegesen felelős** a csoportos adóalanyiségben résztvevő valamennyi többi taggal együtt a csoportos adóalanyiségben résztvevő tagnak **a csoportos adóalanyiség időszakát megelőzően keletkezett**, az Áfa tv-ben meghatározott kötelezettségei teljesítéséért.

Társasági adó csoport

Tao tv.² szerinti csoport tagjai olyan adózók lehetnek, amelyek között a Ptk. rendelkezéseinek megfelelő **közvetlen többségi befolyás áll fenn**, amelynek keretében az egyik csoporttag, leendő csoporttag a másik csoporttagban, leendő csoporttagban vagy más személy a csoporttagokban, leendő csoporttagokban legalább **75 százalékos arányú szavazati joggal** rendelkezik, vagy olyan, a Ptk. rendelkezéseinek megfelelő közvetett többségi befolyás áll fenn, amelynek keretében az egyik csoporttag, leendő csoporttag a másik csoporttagban, leendő csoporttagban vagy más személy a csoporttagokban, leendő csoporttagokban legalább 75 százalékos arányú szavazati joggal rendelkezik, azzal, hogy a köztes jogi személy szavazati jogát csak akkor lehet a benne befolyással

² Az 1996. évi LXXXI. törvény a társasági adóról és az osztalékadóról

rendelkezőnél figyelembe venni, ha a befolyással rendelkező a köztes jogi személyben legalább 75 százalékos arányú szavazati joggal rendelkezik.

Tehát nem is csak azt várja el a jogalkotó, hogy a kapcsolt vállalkozások legyenek a felek, hanem legalább 75 százalékos befolyáshoz köti a tao csoport létrehozásának lehetőségét.

A társasági adó csoport megalakulására, megszűnésére, a tagok kilépésére az Áfa tv-ben foglaltakhoz hasonló szabályokat találunk. **A csoportos társasági adóalany megszűnik a megszüntetése napján, valamint azt a napot megelőző napon, amelyen megszűnése hiányában már nem lenne legalább két tagja.**³

Az adózó csoporttagsága megszűnik azon a napon, amelyet követő naptól már nem felel meg a tagságára előírt összes feltételnek. Ha a csoporttagság nem az üzleti év utolsó napján szűnik meg, akkor a megszűnés napját követő nappal a csoporttagoknak, illetve az érintett csoporttagnak önálló adóéve kezdődik.⁴

Fontos megjegyezni, hogy a csoportos társasági adóalanyhoz történő csatlakozás, illetve a csoportos társasági adóalanyból való kilépés engedélyezésére irányuló kérelemnek tartalmaznia kell a csoportos társasági adóalanyiságban résztvevő **valamennyi többi tag közös, kifejezett és egybehangzó hozzájárulását** a tag csatlakozásához, illetve kilépéséhez, tehát érdemes erre a közös nyilatkozatra vonatkozó **kötelezettségvállalást** is rögzíteni az adásvételi szerződésben.

³ Tao tv. 6. § (3b) bek.

⁴ Tao tv. 6. §(3c) és (3d) bek

Mi az egyik legfontosabb probléma, ami felmerülhet?

Példának okáért, ha nem épp a csoportképviseelő felvásárlása zajlik, az **akvirálni kívánt társaság és a többi csoporttag adókötelezettségeinek teljesítését nem, vagy csak kis részben tudja ellenőrizni a felvásárlás előtt szokásosan elvégzett due diligence vizsgálat**, hiszen az eladó fél teljes joggal hivatkozhat arra, hogy a csoportos áfa és társasági adóbevallások olyan adatokat is tartalmaznak, amelyek üzleti titoknak minősülnek, így azokat nem kívánja megosztani a vevővel. Amennyiben ebben a patthelyzetben egyik fél sem enged, akkor a due diligence gyakorlatilag a **két legfontosabb adónemben**, társasági adóban és általános forgalmi adóban is legfeljebb csak részinformációk alapján tudja elvégezni az átvizsgálást.

A vevő oldalán viszont egy felvásárlás során érthető okokból a kockázatok minimalása a cél, figyelemmel arra, hogy – ahogy fent is jeleztük - a csoportos adóalanyiség időszakában keletkezett kötelezettségekért a csoport tagjai egyetemlegesen felelnek. Mindezek praktikusán azt jelentik, hogy a **vevőnek olyan lehetséges adókockázatért kell felelősséget vállalnia**, amelyet a due diligence kapcsán érdemben nem tudtak vizsgálni az általa megbízott szakemberek.

Valamelyik félnek engednie kell a patthelyzet feloldása érdekében, vagy az eladó „teríti a lapjait” és mutatja be csoportszinten az adatokat, vagy a vevő fogadja el, hogy két adónem vonatkozásában konkrét információk nélküli due diligence jegyzőkönyv alapján kell meghoznia a döntést a cégvásárlásról. Könnyen belátható, hogy ez az **extra kockázat** akár az adásvétel megghiúsulásához is vezethet, de mindenképpen **komoly hatása lehet az eladási árra**. Köztes megoldás lehet, ha **az eladó pénzügyi garanciát** vállal a csoportos adóalanyiség időszakában keletkezett adókötelezettségekre, azonban ilyenkor mérlegelni kell azt, hogy *mennyit ér valójában az eladó által nyújtott pénzügyi garancia*.

Összefoglalva a fentieket, **vevői oldalon** mindenképp megfontolandó egy akvizíció során, hogy **milyen extra kockázatokat jelent egy Áfa és/vagy Tao csoport tagjaként működő társaság**

felvásárlása, és az adásvételi szerződésben pontosan rendezni kell a felelősségi pontokat, kockázatokat, valamint a vételárat ennek figyelembevételével érdemes meghatározni.

Az **eladó szemszögéből** pedig a csoport létrehozásakor – kiváltképp eleve **eladásra szánt cégek esetében** - a nyilvánvaló rövidtávú adózási előnyök mellett érdemes mérlegelni azt is, hogy egy **cégeladáskor az adócsoport milyen hátrányt jelent**, nehogy többet veszítsen a csoport létrehozásával a tulajdonos, mint amennyi adót és adminisztrációt megtakarít vele.

Budapest, 2023. október 26.